

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

DOI 10.33930/ed.2019.5007.23(5)-5

УДК [378.091.2:81'243:316.77-057.875-054.6](73)

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЧИТАННЯ У ПРОЦЕСІ
ЛІНГВО-КУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ США**

*THE USING OF READING METHOD IN THE PROCESS OF FOREIGN
STUDENTS' LANGUAGE AND CULTURAL ADAPTATION IN THE USA
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS*

Я. С. Слущкий

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю впровадження в українську систему підготовки іноземних студентів актуальних методів, що сприяють розвитку необхідних лінгво-культурних навичок.

Постановка проблеми. Аналіз та дослідження закордонного досвіду проведення соціально-педагогічного супроводу іноземних студентів дозволить практично впровадити види інноваційної діяльності, що продемонстрували свою ефективність в інших країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Застосування методу читання в адаптаційному процесі, а також характеристика основоположних аспектів значущості процесу читання досліджувалося П. Бернсом, Б. Рое та Е. Росс. Роль читання у освітньому та підготовчому процесах ставало предметом наукових пошуків У. Рафлі, Т. Блер, У. Ніколз, Е. Бернхардт, Е. Кода, К. Лемс, Л. Міллер, Т. Соро, Дж. Хедкока, Д. Ферріс, М. Ко, А. Факімі, М. Кредатусової, Й. Сaito, Е. Горвітс, Т. Гарза.

Однак, недостатньо вивченим залишається питання застосування методу читання саме при адаптації іноземних студентів у США, а також характеристика практичних заходів, що проводяться у межах даного методу.

Постановка завдання. Визначити ефективність

Urgency of the research is due to the need to introduce into the Ukrainian foreign students' training system the relevant methods that promote the development of the necessary linguistic and cultural skills.

Target setting. The analysis and research of foreign experience of conducting the foreign students' socio-pedagogical support will allow to practically implement the innovative activities that have demonstrated their effectiveness in other countries.

Actual scientific researches and issues analysis. The application of the reading method in the adaptation process, as well as the characteristic of the fundamental aspects of the significance of the reading process were studied by P. Burns, B. Roe and E. Ross. The role of reading in the educational and preparatory processes has been the subject of scientific research by W. Rupphey, T. Blair, W. Nichols, E. Bernhardt, K. Koda, K. Lems, L. Miller, T. Soro, J. Hedgcock, D. Ferris, M. Ko, M. Kredátusová, Y. Saito, E. Horwitz, T. Garza.

However, the question of the reading method application in the foreign students' adaptation in the United States and the characteristics of practical activities that carried out within this method is insufficiently studied.

The research objective. To determine the effectiveness of the

застосування методу читання під час лінгвістичної та соціокультурної адаптаційної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти США.

Виклад основного матеріалу.

Автор проводить аналіз програм закладів вищої освіти США, які використовують метод читання при формуванні у іноземних студентів лінгво-культурних шаблонів, сприяють підвищенню ефективності проведеної комунікаційної діяльності та розуміння соціокультурних особливостей країни перебування. Характеристика читання дозволила визначити, що даний метод має ознаки процесу (який трансформується у певні дії, спрямовані на досягнення поставленої мети) та продукту (використання аспектів досягнення мети у певній послідовності, що необхідна для ефективності процесу). Автором розглянуто стратегії (низхідні та висхідні), що сприяють розумінню прочитаного та необхідні для формування лінгво-культурних шаблонів, тому що тільки при розумінні текстової інформації, особистість іноземного студента здатна сформувати необхідні елементи, які згодом будуть застосовані на практиці.

Висновки. У результаті дослідження застосування методу читання в адаптаційному процесі ЗВО США виявлено, що читання сприяє формуванню культурних навичок шляхом їх виділення з текстового компонента. Підкреслено, що ефективність читання безпосередньо залежить від здатності іноземного студента видозмінювати власну стратегію сприйняття текстової інформації в залежності від поставленої мети і спрямованості тексту.

Аналіз досвіду застосування методу читання в американських закладах освіти дозволяє визначити значимість обговорення прочитаного в процесі групової роботи, що впливає на розвиток комунікаційних навичок. У підсумку,

reading method using during the linguistic and socio-cultural adaptational foreign students' training in the higher education institutions in the United States.

The statement of basic material. The author analyzes the programs of the USA higher education institutions that use the method of reading in the formation of foreign students' linguistic and cultural patterns, increase the effectiveness of communication activities and understanding of socio-cultural characteristics of the host country. The characteristics of reading allowed to determine that this method has the features of the process (which is transformed into certain actions that aimed at achieving the delivered goal) and the product (the using of aspects of achieving the goal in a certain sequence, which is necessary for process efficiency). The author considers strategies (descending and ascending) that promote the reading comprehension and are necessary for the linguistic and cultural patterns formation, because only when understanding the textual information, the personality of a foreign student is able to form the necessary elements that will later be applied in practice.

Conclusions. As a result of a study of the application of the reading method in the adaptation process of the USA educational institutions, it was found that reading contributes to the cultural skills formation by separating them from the textual component. It is emphasized that the effectiveness of reading has directly depends on the ability of a foreign student to modify their own strategy of perception of textual information depending on the purpose and direction of the text.

The analysis of the experience of applying the method of reading in American educational institutions allows to determine the importance of discussing what was read in the process of group work, which affects at the development of communication skills. As a result, the cultural and linguistic

культурні та мовні елементи трансформуються в лінгво-культурні шаблони.

Ключові слова: лінгво-культурний шаблон, текстовий елемент, іноземний студент, акультурація, низхідні стратегії, висхідні стратегії.

elements are transformed into linguistic and cultural patterns.

Keywords: *linguistic and cultural pattern, text element, foreign student, acculturation, descending strategies, ascending strategies.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток системи інтернаціоналізації освіти поставило питання про методи, які необхідно застосовувати в умовах проведення адаптаційного процесу для запобігання негативним наслідкам культурного шоку. У закладах вищої освіти США застосовуються методи медіаосвіти, які включають в себе такі напрямки, як: відео, аудіо, текстовий та електронний.

Варто зазначити, що перебування в країні навчання вимагає від іноземних студентів умінь трансформувати текст в інформацію, що враховує існуючі соціокультурні особливості. Тому, в процесі медіаосвіти, важливим компонентом виступає текстовий (який може надавати інформацію при її прочитанні особистістю).

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідженням текстового напрямку медіаосвіти приділяли увагу, у своїх працях, такі дослідники, як, наприклад, П. Бернс, Б. Рое та Е. Росс [8], які окреслили вісім основних аспектів, що визначають значимість процесу читання. Ми вважаємо можливим з'єднати ці положення з вимогами до іноземних студентів, серед яких:

– *сенсорний аспект* зазначає, що іноземний студент повинен володіти вмінням сприйняття тих символів, знаків і літер, які необхідно інтерпретувати при проведенні процесу читання матеріалу. Відповідно, для досягнення цього важливо знати, принаймні, основні правила читання іноземною мовою, що дозволить адекватно оцінювати текстові символи;

– *аспект сприйняття* визначає недостатність розуміння прямого значення текстового символу. Для ефективної акультурації, іноземний студент повинен вміти інтерпретувати інформаційну складову в залежності від соціокультурних особливостей країни, в якій проходить навчання;

– *аспект послідовності* передбачає наявність у студента умінь вибудовувати логічну та граматичну послідовність при читанні та інтерпретації отриманої текстової інформації;

– *аспект асоціації* спрямований на здатність не тільки проводити інтерпретацію прочитаного, але і розуміти безпосереднє значення наведених слів, в контексті певного соціокультурного середовища;

– *емпіричний аспект* передбачає вміння іноземного студента проводити інтерпретацію прочитаної інформації з використанням наявного соціокультурного досвіду, що дозволяє використовувати теоретичні положення, що описують правильну систему отримання інформації з матеріалу текстового характеру, а наявний практичний досвід дозволяє використовувати наявні лінгво-культурні шаблони не тільки в

комунікаційній, але і в текстово-інтерпретаційній діяльності;

– аспект *навчання* спрямований на вилучення з пам'яті раніше отриманих соціокультурних знань, що допоможуть якісно трансформувати інформацію, однак, на відміну від емпіричного аспекту, передбачає використання нових підходів та ідей, які можуть бути практично застосовані іноземним студентом, не маючи, при цьому, теоретичної основи. Іншими словами, передбачає створення іноземним студентом власних методів інтерпретації текстової інформації;

– *розумовий* аспект характеризується вмінням іноземного студента виконувати аналітичні дії з прочитаної та інтерпретованої текстової інформації, що дозволить зробити певні особистісні висновки, оцінити матеріал і, згодом, обговорити його, що створює взаємозв'язок “текстова інформація-комунікаційна діяльність”;

– аспект *афекту* спрямований на можливість наявності особистих цілей іноземного студента, що сприятиме читанню конкретного матеріалу або формуванню ставлення студента до тексту, який необхідно прочитати. Наприклад, такого роду ставлення може сформуватися при навчанні іноземної мови, що вимагає, в тому числі, читання матеріалів на мові, що вивчається. У підсумку, ще до початку процесу отримання текстової інформації, особистість здатна створити розуміння мети, яку необхідно виконати за допомогою процесу читання. Відповідно, процес буде мати не розважальний, а безпосередньо освітній характер, що дозволить в іншому плані інтерпретувати та аналізувати одержувану інформацію.

Взагалі проблемі ефективності використання тестового елемента при викладанні іноземної мови та розвитку лінгво-культурних навичок іноземних студентів були присвячені праці У. Рафлі, Т. Блер та У. Ніколз (“надання правил, що допоможуть у ефективності використання читання, як безпосереднього аспекту навчання” [26, с. 125-138]), Е. Бернхардт, Е. Кода, К. Лемс, Л. Міллер, Т. Соро (значення читання у процесі навчання іноземній мові) [4, 16, 18], Дж. Хедкок та Д. Ферріс (значення читання у навчанні студентів та у роботі викладачів) [11], М. Ко (розробка стратегій для правильної побудови процесу використання читання у навчальній діяльності та мотивування студентів до читання) [15], К. Нутал, Ч. Алдерсон (розвиток навичок читання при вивченні іноземної мови [21], А. Факіті (дослідження теоретичних та практичних факторів використання методу читання при вивченні іноземної мови) [23], М. Кредатусова (позитивні аспекти від використання методу читання при вивченні іноземної мови) [17], Й. Саїто, Е. Горвітс, Т. Гарза (негативні прояви при використанні методу читання у вивченні іноземної мови) [27].

Мета статті – визначення ефективності застосування методу читання під час лінгвістичної та соціокультурної адаптаційної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти США.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна система адаптаційної підготовки іноземного студента повинна складатися з формування відповідних навичок лінгвістичного та соціокультурного спрямування, що потребує використання різних методів акультурації. У такому випадку, читання характеризується можливістю формувати навички розпізнавання підсумкового результату взаємодії між символами графічного плану та соціокультурними нормами країни перебування. Подальший розвиток такого вміння дозволить говорити про наявність у

особистості читацького досвіду, що збігається з наявністю лінгво-культурних шаблонів при комунікації. Тільки в даному випадку, іноземний студент отримує можливість застосування шаблонів культуро-інтерпретаційного плану, що можуть застосовуватися безпосередньо при роботі з текстовою інформацією. Прикладом такого роду діяльності може служити Книжковий клуб ISPY [13], який діє при Офісі для міжнародних студентів та вчених Єльського університету щосереді з 14.00 до 15.30. Заходи передбачають прочитання однієї книги кожного місяця і організацію щотижневих нарад для обговорення прочитаного. Таким чином, іноземні студенти отримують можливість виконання двох адаптаційних умов, а саме: отримання інформації щодо культури приймаючої країни за допомогою читання художніх творів, а також виконання комунікаційних дій в процесі обговорення прочитаного, де, в умовах неакадемічного характеру з'являється можливість практичного застосування отриманих під час читання основ лінгво-культурних шаблонів.

Проте, при розвитку навичок розуміння тексту, необхідно розглядати читання як процес та продукт. Так, згідно Т. Будіхарсо, “процесом є дія, що призводить до кінцевої мети, після проходження необхідних етапів” [7, с. 193]. У свою чергу, продукт визначається як використання аспектів, притаманних процесу послідовності, що є необхідним для ефективного результату. Таким чином, продукт читання повинен бути практично використаний в рамках процесу даної діяльності, що дозволить досягти поставленої мети, у разі адаптації іноземних студентів – формування соціокультурних навичок. Однак, необхідно розуміти, що читання не може відбуватися без розуміння одержуваної інформації, що, в свою чергу, вимагає застосування принаймні базових лінгво-культурних шаблонів, що допоможуть зрозуміти сутнісний зміст прочитаного, а саме вловити культурологічний підтекст, який вимагає більш глибокого розуміння прочитаного, до того ж, в реальному часі, тому що додаткові аналітичні дії, спрямовані на виявлення прихованого сенсу текстової інформації, вимагають додаткового часу, що уповільнить загальний адаптаційний процес.

Прикладом програми, що навчає, в тому числі, розуміти прочитаний матеріал є “Швидке читання та навчання навичкам” (Speed Reading and Study Skills), яка проводиться Відділом професійних та безперервних досліджень Університету Делавер (University of Delaware's Division of Professional and Continuing Studies) у співпраці з Інститутом розвитку читання (Institute of Reading Development) [29]. Програма складається з двох сесій вихідними днями з 9.00 до 12.00 або з 13.00 до 14.00 і спрямована на вивчення методів не тільки швидкісного читання, але, що важливо, стратегії розуміння прочитаного, підтримки необхідного рівня концентрації та уваги під час отримання текстової інформації від будь-якого джерела (від художньої літератури до публіцистики). Студенти, що пройшли курс удосконалять свій підхід до читання, який повинен трансформуватися в залежності від типу текстового матеріалу, а також поставленої мети читання студентом. Таким чином, отримання текстової інформації має спиратися на відповідні особистісні стратегії, видозмінювані в залежності від матеріалу, що використовується для читання.

Якщо розглядати процес читання іноземними студентами в якості структурованої конструкції, Т. Будіхарсо виділяє “певні стратегії, яким повинна слідувати особистість для розуміння прочитаного” [7, с. 193-195]. Так, першим типом стратегій є висхідні (bottom-up strategies) [34], що мають основною метою перетворення друкованих символів в смислові форми. Якщо ми говоримо про іноземних студентів, які часто не є носіями англійської мови, вони мають володіти вміннями проводити процес декодування знаків графічного плану, чим і є, власне, читання. Таким чином, студент повинен визначити літери, пов'язати їх разом, що дозволить опрацювати текст [33]. Дотримуючись даної моделі, розуміння отриманої текстової інформації являє собою, згідно К. Брантмайер автоматичний результат правильного розпізнавання слів. Отже, “процес розпізнавання повинен відбуватися в спонтанному форматі, що не передбачає уваги з боку студента до кожного слова або речення”, що підтверджується висновками Е. Блок [5, с. 463-494], С. Макнамара [20], Ф. Кубукку [9, с. 1-11], М. Джафарігохар [14, с. 159-174]. Для досягнення автоматизації при читанні консультаційним центрам та закладам вищої освіти необхідно, на нашу думку, приділяти увагу наступним аспектам: формуванню лінгвістичної бази (що передбачає вивчення, на першому адаптаційному етапі, базових мовних та соціокультурних норм приймаючої країни); “проведенню практики читання з використанням автоматичного розпізнавання закодованих в тексті соціокультурних норм” [35, с. 432-445] спільно з консультантом, що дозволить застосувати цей досвід при подальшому самостійному читанні; використанню в якості матеріалів для отримання текстової інформації не тільки книг, але й журналів та газет країни перебування, тому що такого роду видання дають можливість ознайомитися з матеріалами, опублікованими стилем, що відрізняється від книжкового і більш використовується у повсякденній міжособистісній взаємодії, отже дозволить отримати більше інформації щодо особливості соціуму; проведення регулярного читання, яке має стати заходом, що відбувається паралельно з адаптаційним процесом.

У підсумку, при виконанні наведених вимог, лінгво-культурні шаблони будуть більш розвиненими, що дозволить іноземному студенту при “декодуванні друкованих знаків автоматично застосовувати розпізнавання графічної інформації та визначати соціокультурні норми” [6, с. 1-14; 12, с. 15-18].

Висхідні стратегії можуть бути також використані студентами, коли “виникають труднощі з прочитаним текстом у зв'язку, наприклад, з недостатністю знання англійської мови” [2, с. 319-338; 3, с. 299-328; 30, с. 179-206; 31, с. 431-449; 37, с. 764-778] або коли складність текстової інформації пов'язана зі змістом, маючим спеціалізований напрямок, словникові та соціокультурні норми якого особистості ще не знайомі. В такому випадку, необхідно застосування трактування слів, потім – об'єднання отриманих значень в речення, і, у підсумку, текст. До того ж, при роботі зі складними текстами, іноземний студент повинен використовувати візуальну інформацію, що може перебувати на сторінці, обробка якої дозволить отримати деяку інформаційну складову для трактування слів або тексту в цілому. Тому, як ми зазначили, необхідно використовувати періодичні друковані видання, особливо газети, які мають додаткові візуальні елементи, що дозволяють визначити сутність

надрукованого (що важливо при недостатньому рівні розвитку системи лінгво-культурних шаблонів на початковому адаптаційному етапі. Тому, читання літературних творів більш актуально проводити у період пізнього підготовчого періоду, беручи участь, наприклад, в програмі Тижня читання (Reading Week Program), що проводиться кожен семестр у Вашингтонському університеті в Сент Луїсі (Washington University in St. Louis) [24] та надає студентам місце для навчання, а також можливість участі в антистресових заходах. Таким чином, залучення іноземних студентів до окресленої ініціативи на більш пізньому етапі формування лінгво-культурних шаблонів сприятиме більш ефективній взаємодії з іншими учасниками програми).

Ще одним видом читання є “низхідні стратегії (top-down strategies), за допомогою яких вибудовують іншу систему отримання інформації з текстових джерел” [1, с. 364-373; 19, с. 43-52; 22, с. 654-674; 31, с. 431-449; 36, с. 1566-1571]. Так, на відміну від висхідних, спрямованих на інтерпретацію символів літер та з'єднання отриманих даних в речення, низхідні стратегії передбачають обробку тексту, застосовуючи більш високі інтерпретаційні рівні, що включають в себе прогнозування. Таким чином, маючи певні знання і досвід, іноземний студент може спрогнозувати наявність необхідної інформації в текстовому матеріалі, а потім, при читанні, знайти його. Принцип низхідної стратегії при читанні текстової інформації розглядав Т. Будіхарсо, який вказував на читання, як “процес, що передбачає використання доступних особистості мовних підказок на основі читацьких прогнозів” [7, с. 194]. Отже, ми можемо говорити про те, що іноземні студенти мають можливість текстового прогнозування, використовуючи, при цьому, наявні лінгво-культурні шаблони, вміння практичного застосування яких і є умовою наявності досвіду для прогнозування при отриманні текстової інформації.

У зв'язку з тим, що дана стратегія припускає проведення обробки інформації, у процесі читання отримані раніше прогнози можуть бути підтвержені, відхилені або уточнені. У зв'язку з цим, іноземний студент, отримуючи інформацію текстового характеру, не повинен ідентифікувати всі елементи тексту, важливо вміти вибрати ключові елементи, необхідні для визначення результату прогнозування. Що стосується візуальної складової тексту, на відміну від висхідної стратегії, вона може бути використана в якості підтвердження або відхилення результатів прогнозування, однак не спрямована на проведення інтерпретаційних дій з символами літер. У підсумку, ми можемо говорити про те, що низхідна стратегія більш актуальна для студентів, які розуміють значення символів літер і слів у тексті, проте недостатньо здатні усвідомити сутнісний посил тексту, якщо в ньому відсутні чинники, що сприяють активізації лінгво-культурних шаблонів (іншими словами, володіють базовими знаннями та сформували основу мовної компетенції, а також розуміють значення соціокультурних сигнальних моментів, прихованих в текстовій інформації).

Таким чином, стратегія читання низхідного характеру спрямована на іноземних студентів, які вже пройшли певну підготовку у межах адаптаційного процесу та здатні до виконання культурно-аналітичних дій з активізацією лінгво-культурних шаблонів, а також проведенню прогнозування виявлення необхідної інформаційної складової, що може

бути, в кінцевому підсумку, підтверджено або спростовано. Проведення такого роду аналізу можливо за участю, наприклад, у програмі “Читаючий Сміт” (Smith Reads), діючої на базі коледжу Сміт (Smith College, Northampton, MA) [28] з 1999 року та базується на твердженні, що спільна навчальна діяльність має важливе значення як для процесу навчання, так і міжособистісної взаємодії. Програма стверджує, що аналіз прочитаного (його глибоке розуміння) є не основною метою розвитку навичок практичного застосування лінгво-культурних шаблонів і текстового прогнозування. Програма коледжу надає можливість проводити аналіз своїх переконань та соціокультурного досвіду на основі отриманої інформації від текстових джерел. Участь у даному процесі групи студентів дозволяє провести подальше обговорення отриманої інформації щодо своїх поглядів. Для студентів першого року навчання в коледжі Сміт, використовується інформація що є в книгах (у розкладі серпня-вересня 2019 року для читання була запропонована книга “Як культура формує обговорення з питання зміни клімату” (How Culture Shapes the Climate Change Debate). Сесії проводилися 29 серпня 2019 року (з 15.00 до 16.00), 3 вересня 2019 року (з 16.30 до 17.30, з 19.00 до 20.00)), далі можуть бути застосовані також і аудіовізуальні засоби, серед яких картини, фотографії, фільми тощо. Таким чином, програмою використовується весь можливий спектр акультураційної медіасистеми, що дозволяє студентам розвивати критичне мислення, проводити аналіз своїх переконань, а також викладати думки при міжособистісній академічній (навчальна діяльність), а також соціальній (позаакадемічна комунікація) взаємодії з консультантами та іншими студентами, що дозволить також піддати аналізу власне прогнозування.

Однак, на нашу думку, найбільш досконалим для іноземного студента можна вважати практичне застосування інтерактивної стратегії при отриманні текстової інформації, яка передбачає одночасне використання як друкованої інформації для трактування прочитаного, так і наявних соціокультурних знань, тобто лінгво-культурних шаблонів. У підсумку, якщо низхідна стратегія передбачає використання прогнозування, яке може підтверджуватися або спростовуватися у результаті застосування лінгво-культурних шаблонів, інтерактивний метод використовується при відсутності сформованої у іноземного студента навички, що необхідна для якісного отримання текстової інформації. Тому, особистість, у процесі читання, при наявності відповідного досвіду, повинна використовувати всі можливі допоміжні засоби для розшифрування інформації, використовуючи для цього контекст, візуальні засоби та наявні навички [10]. Стратегія інтерактивного плану вимагає одночасного використання як висхідній, так і низхідної стратегії, коли іноземний студент робить спроби трактування символів літер та з'єднання їх в речення, а також прогнозування потенційного результату. Відповідно, такого роду дії вимагають більшої сформованості соціокультурних навичок, що дозволить об'єднувати прогнозування і трактування (в такому випадку, найбільш відповідною програмою, для вдосконаленого процесу отримання інформації з текстових джерел, є “Книжковий клуб UW Alumni” (UW Alumni Book Club) Університету Вашингтон [32]. Участь у програмі передбачає проведення самопідготовки студента до застосування

літературного досвіду. Завершення читання текстового джерела складається з модерованих онлайн-дискусій. Слід зазначити, що для проведення комунікації в електронному форматі, а також самостійного застосування соціокультурного досвіду для розпізнавання посилань тестового джерела, необхідно об'єднання навичок прогнозування і трактування, тому, означену програму університету Вашингтон можна вважати однією з найбільш складних, коли не відбувається безпосередній міжособистісний контакт з іншими студентами (тільки за допомогою онлайн-сесій), що вимагає використання вищого рівня самостійності в період читання. Таким чином, ми можемо зазначити, що більшість програм закладів вищої освіти, спрямованих на читання джерел, передбачають проведення дискусійних заходів, які або можуть допомогти, або ж стати майданчиком для презентації проведеного аналітичного дослідження своїх соціокультурних упереджень та культурних посилань (що містилися в текстовому джерелі). Використовується в інтерактивній стратегії і візуальна складова, в межах якої необхідно "використовувати її компоненти, для прогнозування змісту текстової інформації" [25, с. 722-750]. Однак, важливо розуміти, що візуальне прогнозування не повинно бути остаточним результатом роботи з текстом. Так, кінцевий аналіз, зроблений після трактування будь-яких текстових символів, може відрізнитися від візуального прогнозування, тому що воно має попередній характер. У підсумку, можемо констатувати, що інтерактивна стратегія є найбільш ефективною, тому що передбачає використання різних підходів роботи з текстом, що мінімізує ймовірність помилки (на відміну від стратегій, які використовують один напрямок – трактування або прогнозування). Тому, іноземний студент та консультаційні центри, що організують його адаптаційну підготовку, повинні прагнути до формування навичок практичного застосування саме інтерактивної стратегії для виявлення соціокультурних чинників при роботі з текстовою інформацією.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, проведене дослідження практичного застосування методу читання при адаптаційній підготовці лінгво-культурних елементів у іноземного студента у ЗВО США свідчить, що:

1. Читання художніх творів на мові, що вивчається, сприяє отриманню інформації щодо культури приймаючої країни, а також проведення діяльності мовного характеру під час обговорення прочитаного, що безпосередньо впливає на розвиток лінгво-культурних шаблонів;

2. Навички читання повинні включати в себе спроможність студента трансформувати свою стратегію читання іншомовного тексту в залежності від мети цього процесу та характеру матеріалу;

3. Процес читання повинен ґрунтуватися на висхідних (спрямованих на перетворення текстових символів на смислові форми, що можуть бути трактовані особистістю) та низхідних (що забезпечують ефект прогнозування під час читання) стратегіях, які, на кінцевому етапі модернізації можуть перетворюватися на стратегії інтерактивного типу.

Список використаних джерел:

1. Afflerbach, P, Pearson D & Scott P., 2008. 'Clarifying Differences between Reading Skills and Reading Strategies', *The Reading Teacher*, p. 364–373.
2. Allen, S 2003. 'An analytic comparison of three models of reading strategy instruction', *Internal Review of Applied Linguistics in Language Teaching (IRAL)*, № 41(4), p. 319–338.
3. Baker, W & Boonkit, K 2004. 'Learning strategies in reading and writing: EAP contexts', *Regional Language Centre Journal*, Vol. 35(3), p. 299–328.
4. Bernhardt, E 2000. 'Second-Language Reading as a Case Study of Reading Scholarship in the 20th Century', *Handbook of Reading Research*. Vol. 3. p. 791–811.
5. Block, E 1986. 'The Comprehension Strategies of Second Language Readers', *Tesol Quarterly*, Vol.20, № 3. p. 463–494.
6. Brantmeier, C 2002. 'Second language reading strategy research at the secondary and university levels: Variations, disparities, and generalizability', *The Reading Matrix*, Vol. 2(3), p. 1–14.
7. Budiharso, T 2014. 'Reading strategies in EFL classroom: a theoretical review'. *CENDEKIA*, Vol. 8, № 2, P. 189–204.
8. Burns, PC, Roe, BD & Ross, EP 1984. 'Teaching Reading in Today's Elementary Schools', Boston : *Houghton Mifflin Co.*, 532 p.
9. Cubukcu, F 2008. 'Enhancing vocabulary development and reading comprehension through metacognitive strategies', *Issues in Educational Research*, Vol. 18(1), P. 1–11.
10. Harris, AJ & Sipay, ER. 1990. 'How to Increase Reading Ability: A Guide to Developmental and Remedial Methods', New York: *Longman*, 926 p.
11. Hedgcock, J & Ferris D 2009. 'Teaching Readers of English: Students, Texts, and Contexts', UK and New York: *Routledge*, 452 p.
12. Hong, Z 2007. 'The effect of learning strategies on reading comprehension', *Sino-US English Teaching*, Vol. 4(4), P. 15–18.
13. 'ISPY Book Club'. Office of International Students & Scholars. Yale University. Available at : <<https://oiss.yale.edu/programs-events/for-spouses-partners/ispy-programs>> [Accessed 07 June 2020].
14. Jafarigohar, M 2012. 'The effect of anxiety on reading comprehension among distance EFL learners', *International Education Studies*, Vol. 5(2), p. 159–174.
15. Ko, M., 2002. 'A Study on Teachers' Perception of Strategy Use: Reading Strategy Instruction and Students' Motivation to Read', *Journal of National Huwei Institute of Technology*, № 5, p. 202–212
16. Koda, K 2005. 'Insights into Second Language Reading: A Cross-Linguistic Approach', Cambridge: *Cambridge University Press*, 320 p.
17. Kredátusová, M 2007. 'The Benefits of Extensive Reading in EFL', Brno: *Masaryk University*, 75 p.
18. Lems, K, Miller, LD & Soro TM 2010. 'Teaching Reading to English Language Learners: Insights from Linguistics', New York: *Guilford Press*, 256 p.
19. Marashi, H & Rahmati, P 2017. 'The effect of teaching Reading Strategies on EFL Learners' Reading Anxiety', *International Journal of Research in English Education*. P. 43–52.
20. McNamara, DS 2007. 'Reading Comprehension Strategies: Theories, Interventions and Technologies', New York: *Lawrence Erlbaum Associates*, 534 p.
21. Nuttall, C & Charles A 1996. 'Teaching Reading Skills in a Foreign Language', Oxford: *Macmillan Heinemann English Language teaching*, 282 p.
22. Olshavsky, JE 1976. 'Reading as Problem Solving: An Investigation of Strategies', *Reading Research Quarterly*, Vol. 12, № 4, p. 654–674.
23. Phakiti, A 2006. 'Theoretical and Pedagogical Issues in esl/efl teaching of strategic Reading', *University of Sydney Papers in TESOL*, №1(1), p. 19–50.
24. 'Reading Week Program'. Campus Life. Washington University in St.Louis. Available at: <<https://students.wustl.edu/reading-week-program/>> [Accessed 08 June 2020].

25. Rumelhart, DE 1985. 'Toward an interactive model of reading'. In Singer, H. & Ruddell, RB. (Eds.) *Theoretical Models and Process of Reading*. (3rd ed.),. New York: *International Reading Association*, p. 722–750.
26. Ruphley, WH, Blair, TR & Nichols, WD 2009. 'Effective Reading Instruction for Struggling Readers: The Role of Direct/Explicit Teaching', *Reading & Writing Quarterly*, № 25, p. 125–138.
27. Saito, Y, Horwitz, EK & Garza, TG 1999. 'Foreign language reading anxiety', *The Modern Language Journal*, № 83(2), p. 202–218.
28. 'Smith Reads'. Smith College. Available at: <<https://www.smith.edu/student-life/smith-reads>> [Accessed 08 June 2020].
29. 'Speed Reading and Study Skills'. Professional & Continuing Studies. University of Delaware. Available at: <<http://www.pcs.udel.edu/speed-reading/>> [Accessed 08 June 2020].
30. Shariati, M & Bordbar, A 2009. 'Interrelationship among foreign language reading anxiety, reading proficiency and text feature awareness in the university context', *Iranian Journal of Applied Language Studies*, № 1 (2), p. 179–206.
31. Sheorey, R & Mokhtari, K 2001. 'Coping with academic materials: Differences in the strategies of native and nonnative readers', *System: An International Journal of Educational Technology and Applied Linguistics*, № 29, p. 431–449.
32. 'UW Alumni Book Club'. Lifelong Learning. University of Washington. Available at: <<https://www.washington.edu/alumni/uw-alumni-book-club/>> [Accessed 08 June 2020].
33. Vacca, Jo AL, Vacca, RT & Gove MK 1991. *Reading and Learning to Read*. New York: *Harper Collins Publishers*, 589 p.
34. Willie VP 1987. 'Top-Down and Bottom-Up: Interpretative Strategies in Reading ee Cummings', *New Literary History*, Vol. 18, № 3, p. 597–609.
35. Wigfield, A, Guthrie, JT, Preencevich, KC, Taboada, A, Klauda, SL, McRae, A & Barbosa, P 2008. 'Role of reading engagement in mediating the effects of reading comprehension instruction on reading outcomes', *Psychology in Schools*, № 45, p. 432–445.
36. Zare, P 2013. 'Exploring reading strategy use and reading comprehension success among EFL learners', *World Applied Sciences Journal*, № 22(11), P. 1566–1571.
37. Zhao, A, Guo, Y & Dynia, J 2013. 'Foreign language reading anxiety: Chinese as a foreign language in the United States', *The Modern Language Journal*, № 97 (3), p. 764–778.

References:

1. Afflerbach, P, Pearson D & Scott P., 2008. 'Clarifying Differences between Reading Skills and Reading Strategies', *The Reading Teacher*, p. 364–373.
2. Allen, S 2003. 'An analytic comparison of three models of reading strategy instruction', *Internal Review of Applied Linguistics in Language Teaching (IRAL)*, № 41(4), p. 319–338.
3. Baker, W & Boonkit, K 2004. 'Learning strategies in reading and writing: EAP contexts', *Regional Language Centre Journal*, Vol. 35(3), p. 299–328.
4. Bernhardt, E 2000. 'Second-Language Reading as a Case Study of Reading Scholarship in the 20th Century', *Handbook of Reading Research*. Vol. 3. p. 791–811.
5. Block, E 1986. 'The Comprehension Strategies of Second Language Readers', *Tesol Quarterly*, Vol.20, № 3. p. 463–494.
6. Brantmeier, C 2002. 'Second language reading strategy research at the secondary and university levels: Variations, disparities, and generalizability', *The Reading Matrix*, Vol. 2(3), p. 1–14.
7. Budiharso, T 2014. 'Reading strategies in EFL classroom: a theoretical review'. *CENDEKIA*, Vol. 8, № 2, P. 189–204.

8. Burns, PC, Roe, BD & Ross, EP 1984. 'Teaching Reading in Today's Elementary Schools', Boston : *Houghton Mifflin Co.*, 532 p.
9. Cubukcu, F 2008. 'Enhancing vocabulary development and reading comprehension through metacognitive strategies', *Issues in Educational Research*, Vol. 18(1), P. 1–11.
10. Harris, AJ & Sipay, ER. 1990. 'How to Increase Reading Ability: A Guide to Developmental and Remedial Methods', New York: *Longman*, 926 p.
11. Hedgcock, J & Ferris D 2009. '*Teaching Readers of English: Students, Texts, and Contexts*', UK and New York: *Routledge*, 452 p.
12. Hong, Z 2007. 'The effect of learning strategies on reading comprehension', *Sino-US English Teaching*, Vol. 4(4), P. 15–18.
13. 'ISPY Book Club'. Office of International Students & Scholars. Yale University. Available at : <<https://oiss.yale.edu/programs-events/for-spouses-partners/ispy-programs>> [Accessed 07 June 2020].
14. Jafarigohar, M 2012. 'The effect of anxiety on reading comprehension among distance EFL learners', *International Education Studies*, Vol. 5(2), p. 159–174.
15. Ko, M., 2002. 'A Study on Teachers' Perception of Strategy Use: Reading Strategy Instruction and Students' Motivation to Read', *Journal of National Huwei Institute of Technology*, № 5, p. 202–212
16. Koda, K 2005. 'Insights into Second Language Reading: A Cross-Linguistic Approach', Cambridge: *Cambridge University Press*, 320 p.
17. Kredátusová, M 2007. 'The Benefits of Extensive Reading in EFL', Brno: *Masaryk University*, 75 p.
18. Lems, K, Miller, LD & Soro TM 2010. 'Teaching Reading to English Language Learners: Insights from Linguistics', New York: *Guilford Press*, 256 p.
19. Marashi, H & Rahmati, P 2017. 'The effect of teaching Reading Strategies on EFL Learners' Reading Anxiety', *International Journal of Research in English Education*. P. 43–52.
20. McNamara, DS 2007. 'Reading Comprehension Strategies: Theories, Interventions and Technologies', New York: *Lawrence Erlbaum Associates*, 534 p.
21. Nuttall, C & Charles A 1996. 'Teaching Reading Skills in a Foreign Language', Oxford: *Macmillan Heinemann English Language teaching*, 282 p.
22. Olshavsky, JE 1976. 'Reading as Problem Solving: An Investigation of Strategies', *Reading Research Quarterly*, Vol. 12, № 4, p. 654–674.
23. Phakiti, A 2006. 'Theoretical and Pedagogical Issues in esl/efl teaching of strategic Reading', *University of Sydney Papers in TESOL*, №1(1), p. 19–50.
24. 'Reading Week Program'. Campus Life. Washington University in St.Louis. Available at: <<https://students.wustl.edu/reading-week-program/>> [Accessed 08 June 2020].
25. Rumelhart, DE 1985. 'Toward an interactive model of reading'. In Singer, H. & Ruddell, RB. (Eds.) *Theoretical Models and Process of Reading*. (3rd ed.),. New York: *International Reading Association*, p. 722–750.
26. Ruphley, WH, Blair, TR & Nichols, WD 2009. 'Effective Reading Instruction for Struggling Readers: The Role of Direct/Explicit Teaching', *Reading & Writing Quarterly*, № 25, p. 125–138.
27. Saito, Y, Horwitz, EK & Garza, TG 1999. 'Foreign language reading anxiety', *The Modern Language Journal*, № 83(2), p. 202–218.
28. 'Smith Reads'. Smith College. Available at: <<https://www.smith.edu/student-life/smith-reads>> [Accessed 08 June 2020].
29. 'Speed Reading and Study Skills'. Professional & Continuing Studies. University of Delaware. Available at: <<http://www.pcs.udel.edu/speed-reading/>> [Accessed 08 June 2020].
30. Shariati, M & Bordbar, A 2009. 'Interrelationship among foreign language reading anxiety, reading proficiency and text feature awareness in the university context', *Iranian Journal of Applied Language Studies*, № 1 (2), p. 179–206.

31. Sheorey, R & Mokhtari, K 2001. 'Coping with academic materials: Differences in the strategies of native and nonnative readers', *System: An International Journal of Educational Technology and Applied Linguistics*, № 29, p. 431–449.
32. 'UW Alumni Book Club'. Lifelong Learning. University of Washington. Available at: <<https://www.washington.edu/alumni/uw-alumni-book-club/>> [Accessed 08 June 2020].
33. Vacca, Jo AL, Vacca, RT & Gove MK 1991. Reading and Learning to Read. New York: *Harper Collins Publishers*, 589 p.
34. Willie VP 1987. 'Top-Down and Bottom-Up: Interpretative Strategies in Reading ee Cummings', *New Literary History*, Vol. 18, № 3, p. 597–609.
35. Wigfield, A, Guthrie, JT, Preencevich, KC, Taboada, A, Klauda, SL, McRae, A & Barbosa, P 2008. 'Role of reading engagement in mediating the effects of reading comprehension instruction on reading outcomes', *Psychology in Schools*, № 45, p. 432–445.
36. Zare, P 2013. 'Exploring reading strategy use and reading comprehension success among EFL learners', *World Applied Sciences Journal*, № 22(11), P. 1566–1571.
37. Zhao, A, Guo, Y & Dynia, J 2013. 'Foreign language reading anxiety: Chinese as a foreign language in the United States', *The Modern Language Journal*, № 97 (3), p. 764–778.